

Opmerkingen over de flora van Thorn en omgeving

door

S. F. DE JONGH (Leiden).

Een veertiendaags verblijf in Thorn, nl. van 9 tot 23 augustus 1961, was aanleiding het desbetreffende uurhok (I.V.O.N.-indeling: blad 58, uurhok 52) te inventariseren. Dit geschiedde „als toerist”, d.w.z. door wegen en paden, zij het niet al te nauwlettend, te volgen, maar zonder veel in moerassen en struikgewas door te dringen. De oogst bedroeg desondanks ruim 350 soorten, hoewel ca. een derde van het terrein tot België behoort en niet in de inventarisatielijst werd verwerkt.

De verklaring van het betrekkelijk grote aantal soorten schuilt zeker wel in de grote afwisseling van het terrein, dat naast akkers en weilanden omvat:

1. het stadje Thorn, met de opmerkelijke resten van de abdij;
2. een stuk van de Maas, dat overigens slecht bereikbaar was en voorzover bereikbaar niet erg rijk;
3. een stuk van een druk scheepvaartkanaal;
4. een (onbelangrijke) beek.

Wellicht heeft het zin datgene te vermelden, dat in het oog van de randstad-Hollander merkwaardig leek. In dit verband moet wel allereerst worden genoemd het overvloedig voorkomen van *Vicia dasycarpa*, die het landschapsbeeld hier en daar geheel beheerst. Verder is *Malva alcea* er zeer algemeen evenals *Mentha rotundifolia*. Op en bij de abdijsmuren van Thorn staan (naast *Sagina procumbens* e.d.) *Arabis caucasica*, *Arenaria serpyllifolia* (ook ssp. *leptocladus*), *Asplenium ruta-muraria* (doch geen *A. trichomanes*), *Cheiranthus cheiri*, *Corydalis lutea*, *Dryopteris filix-mas*, *Linaria cymbalaria*, *Mycelis muralis*, *Poa compressa* (overvloedig), *Reseda luteola*, *Roegneria canina*, *Sedum acre* en *S. album*, *Verbasicum lychnitis* en *V. nigrum*.

Aan de nabijheid van de rivier zal moeten worden toegeschreven het aantreffen van *Agrimonia eupatoria*, *Bidens frondosus* (naast *B. tripartitus*, doch zonder *B. connatus*!), *Campanula rapunculus*, *Cichorium intybus*, *Eryngium campestre*, *Euphorbia esula*, *Galium cruciata*, *Inula britannica*, *Knautia arvensis*, *Lactuca serriola*, *Leontodon hispidus*, *Origanum vulgare*, *Picris hieracioides*, *Sanguisorba minor*, *Saponaria officinalis*, *Satureja vulgaris*, *Trifolium fragiferum*, *Verbena officinalis*.

In de moestuintjes o.a. *Amaranthus lividus*, *Anagallis arvensis*, *Digitaria sanguinalis*, *Mercurialis annua*, *Oxalis europaea*, *Setaria verticillata* (naast *S. viridis*, doch zonder *S. glauca*, voorzover het 58-52 betreft).

Op de akkers: *Anagallis arvensis* (ook blauwbloemig), *Anthemis arvensis* en *A. cotula*, *Antirrhinum orontium*, *Aphanes arvensis*, *Avena fatua*, *Chrysanthemum segetum*, *Crepis tectorum* (naast *C. capillaris*), *Echinochloa crus-galli*, *Euphorbia exigua* (naast *E. helioscopia* en *E. peplus*), *Fumaria officinalis*, *Galeopsis segetum* (naast *G. bifida* en *G. tetrahit*, doch zonder *G. speciosa*), *Hypochaeris glabra*, *Linaria minor*, *Stachys arvensis*.

Langs wegen en bermen vielen op: *Arctium minus* (naast *A. pubens*), *Ballota nigra* (ook witbloemig), *Bryonia dioica*, *Geranium pusillum* (veel algemener dan *G. molle*, die overigens wel werd aangetroffen, evenals *G. dissectum*, *G. pyrenaicum* en *G. robertianum*), *Thymus pulegioides*.

De beek bleek zeer soortarm, doch bevatte veel van een gewas, dat zeer wel *Ranunculus fluitans* zou kunnen zijn.

Als incidentele vondsten verdienen vermelding: een zeer smalbladig exemplaar van *Borago officinalis*; *Hieracium auricula*, *Crataegus oxyacantha*, *Mentha* × *gentilis* en *Polygonum bistorta* (elk één vindplaats).

Somtjids is wat men mist belangwekkender dan wat men vindt: de uit het westen bekende slootflora ontbrak grotendeels, terwijl o.a. *Oenanthe aquatica* in het Belgische deel van het hok „normaal” voorkwam. Van de *Lemnaceae* zag ik uitsluitend *Lemna minor*. *Carduus nutans*, *Echium vulgare* en *Solidago virgaurea*, in aangrenzende hokken zonder moeite te vinden, ontbraken, *Calluna vulgaris* en *Lonicera periclymenum* waren hoogst sporadisch vertegenwoordigd. Ook onder de fluviatiele planten had de westerling méér verwacht dan hij te zien kreeg.

Het is onmiskenbaar, dat de vegetatie in een uurhok van enigszins belangwekkend karakter in ons huidig inventarisatiesysteem hoogst gebrekkig wordt geschetst uit gemis aan kwantitatieve gegevens: in de lijst van 58-52 neemt één verdwaalde *Ranunculus bulbosus* een positie in, gelijkwaardig aan die van de landschapbeheersende *Vicia dasycarpa*. Vandaar, dat bij wijze van proef is overgegaan tot het maken van bovenstaande opmerkingen. Wij houden ons overtuigd, dat voor talrijke andere hokken een aanvulling van de dorre inventarisatie op deze wijze niet misplaatst zou zijn en het de floristen, die elders wonen mogelijk zou maken, zich het vegetatiebeeld in grove trekken voor het geestes-oog te stellen.